

पटलक (von पटल) *Haufen*: पटलके स्थितमाभरणम् KATHÁS. 43, 27.

पटवाप m. *Zelt* TRIK. 2, 6, 34 fehlerhaft für पटवास, wie man aus dem Inhaltsverzeichnis ersieht.

1. पटवास (पट + वास *Wohnung*) m. *Zelt* ÇABDAR. im ÇKDR.; vgl. पटवाप.

2. पटवास (पट + वास *Kleidung*) m. *Schurz, Unterrock* (शाटी) ÇABDAR. im ÇKDR.

3. पटवास (पट + वास *Wohlgeruch*) m. *wohlriechendes Pulver* (das in die Kleider gestreut wird): लघुशीरपत्रभागे: सूक्ष्मैलार्धेन संयुतशूर्णः। पटवासः प्रवरो ऽयं मृगकर्पूरप्रबोधन ॥ VARĀH. BRH. S. 76, 18 (der Schol. पटवास). RĀGĀ-TAR. 4, 127. GĪT. 1, 35. अगमत्कैतकं रजः। तयोधवारवापानामयत्रपटवासताम् RAGH. 4, 55. वासक m. dass. AK. 2, 6, 3, 41. H. 637. पटवेश्मन् (पट + वे) n. *Zelt* WILS.

पटव्यं adj. von पटु in der Bed. तस्मि क्लितम् P. 5, 1, 5, Sch.

पटह् m. n. gaṇa अर्धर्चादि zu P. 2, 4, 31. Siddh. K. 231, b, 5. 1) m. n. (nur das m. zu belegen) *Trommel, Pauke* AK. 1, 1, 3, 6. 2, 8, 2, 76. 3, 4, 3, 8. TRIK. 1, 1, 119. 3, 3, 82. H. 294. 799. an. 3, 768. MED. b. 19. HALĀJ. 1, 97. 3, 55. MBH. 6, 110. R. 4, 38, 34. 6, 19, 14. SUÇR. 2, 276, 9. BHARTṚ. 3, 73. RAGH. 9, 71. VARĀH. BRH. S. 42 (43), 59. PAÑĀT. 20, 8. अवाटयत्त पटहान् DEV. 2, 54. धमय क्लित्ते ऽत्र पुरे घोषणाम् KATHÁS. 24, 50. धमयामास पटहम् 52. धमण 26, 92. घोषणा 24, 231. सर्वत्र पटहशब्देन घोषणामाज्ञापयामास PAÑĀT. 261, 7. ed. ofn. 36, 8. नगरे पटहो दापितः 6. घोषक KATHÁS. 26, 95. अघोष्यत सर्वत्र पटहान्तरं वचः 24, 54. 232. दत्त्वा पटहघोषणाम् 33, 143. घोष्यमाणं सपटहं पुरे तस्मिन्निदं वचः 26, 93. VID. 253. वध्यं MĀKĀH. 84, 2. 172, 20. विवाहं 21. कुर्वन्संध्याबलिपटहतां प्रूलिनः MEGH. 35. Vgl. पशः. — 2) m. *das Beginnen, Unternehen* (आरम्भ, समारम्भ) TRIK. 3, 3, 458. H. an. MED. ÇABDAR. im ÇKDR. — 3) m. *das Beschädigen, Verletzen* (क्लित्) ÇABDAR.

पटाक 1) m. pafox. *Vogel* UGÓVAL. zu UÑĀDIS. 4, 14; vgl. पैटाक. — 2) f. आ = पताका H. 750. Sch. ÇABDAR. im ÇKDR.

पटलेप (पट + लेप) m. *das Nichtwegziehen des Vorhangs* (auf dem Theater): प्रविश्य पटलेपेण ÇĀK. 46, 18, v. l. 78, 14. 85, 17. MĀLAV. 36, 17. MĀKĀ. 97, 25, v. l. Die richtige Lesart wird wohl überall अपटलेपेण sein; vgl. पटलेपो न कर्तव्यं अर्ताराजप्रवेशयोः BHAR. beim Schol. zu ÇĀK. 46, 18.

पटलुका f. *Blutegel* TRIK. 1, 2, 25. — Vgl. जलुका u. s. w.

पटि f. 1) *eine Art Zeug*, = पटभेद MED. 1. 22. पुस्तकच्छादनयोग्यानि पटिकर्पादीनि बहुमूल्यानि PAÑĀT. 236, 25. — 2) = वागुलि MED. Wohl kein Fehler für वागुलि, da पटि auch in dieser Bed. ein f. sein soll; oder ist etwa eine Betelträgerin gemeint? — 3) *eine best. Pflanze*, = कुम्भिका MED. — पटी s. u. पट.

पटिका (von पटो) f. *gewebtes Zeug* LILĀV. im ÇKDR.

पटिति s. u. पट्

पटिमन् m. nom. abstr. von पटु gaṇa पृथ्वादि zu P. 5, 1, 122. Schol. zu P. 6, 4, 155.

पटिष्ठ und पटीयम् s. u. पटु.

पैटीर UÑĀDIS. 4, 30. m. *Spielball* (कन्दक; dagegen काएक *Dorn* SIDDH. K.); *der Liebesgott* (auch nach UÑĀDIVṚ. im SAṆKSHIPTAS., aber hier n.); *Sandelbaum* (auch nach ÇABDAR., UGÓVAL.; n. *Catechu* (खिदिर n.); *Bauch*;

was geraubt werden kann (कुर्याय) UÑĀDIVṚ. im SAṆKSHIPTAS. ÇKDR.; *Stob; Höhe* (तुङ्ग); *Rettig; Feld; Wolke; Bambusmanna* (विणुसार); *Katarrh* (वातिक) ÇABDAR. im ÇKDR.

पैटु UÑĀDIS. 1, 19. 1) adj. f. पटु und पट्टी P. 4, 1, 44, Sch. compar. पटीयम्, superl. पटिष्ठ; पटु wird mit कृतादि compon. gaṇa श्रेण्यादि zu P. 2, 1, 59. behält im comp. vor Eigenschaftswörtern seinen Ton gaṇa विस्पष्टादि zu P. 6, 2, 24. पञ्चपटु, दशपटु = पञ्चभिः (दशभिः) पट्टीभिः क्रीतः P. 1, 1, 58, VĀRT. 2, Sch. पटुपटु : ziemlich —, recht scharf u. s. w. ÇĀNTIÇ. 4, 16. scharf, stechend; = तीक्ष्ण H. 1385. an. 2, 94. HALĀJ. 1, 40. von Lichtstrahlen: रविरपटुकरावभासी VARĀH. BRH. S. 31, 9. ० हृच् SIDDH. K. zu P. 6, 3, 116. तीक्ष्णः पटुर्दिनकरः कौरस्तापयते जगत् R. 6, 11. 44. hell (von Tönen), *hellklingend*: निन्द RAGH. 9, 73. RT. 1, 25. र्व HARIV. 3554. स्वन VARĀH. BRH. S. 24, 19. धर्मच्छेदात्पटुतरंगिरो वन्दिनो नीलकण्ठाः VIKR. 76. मटपटु (adv.) निन्दद्भिर्बोधितो राजहंसैः RAGH. 5, 75. MEGH. 32. शिखाण्डनो पटुतरं केकाभिराक्रन्दितः (मेघः) MĀKĀH. 84, 21. घण्टानाम् MBH. 1, 8014. 9, 581. रौक्मे पटुवर्मणी 836. पटह RAGH. 9, 71. VARĀH. BRH. S. 42 (43), 59. scharf (vom Geschmack); s. त्रि. ०. scharf, von den Sinnesorganen MEGH. 5. vom Verstande (बुद्धि) VARĀH. BRH. 1, 2. पटुतरविवेक BHARTṚ. 1, 98. heftig, stark, intensiv: मेघवात HARIV. 3823. धारासार VIKR. 70. पटुतरवनदाह RT. 1, 22. चाटुशतैः GĪT. 2, 12. पटिष्ठवचन (प्रुका) dem das Reden sehr geläufig ist ÇATR. 10, 92. rührig, geschickt, gewandt, schlau; = दत्त, चतुर, विशारद, अमन्द, धूर्त AK. 2, 10, 19. 3, 4, 3, 42. TRIK. 3, 1, 14. H. 343. 384. H. an. MED. UGÓVAL. पटुः सुवचनो निपुणो कलामु VARĀH. BRH. 13, 7. RAGH. 9, 46. mit einem im loc. gedachten subst. compon. gaṇa शौण्डादि zu P. 2, 1, 40. क्षेपितं HARIV. 3716. रणं 13024. क्रियां (नेत्र) SUÇR. 2, 354, 14. वाक् ० KĀN. 106. प्रवचनं BHARTṚ. 2, 48. वचनं PAÑĀT. 24, 20. मायां HIT. II, 154. अमशमं ÇIÇ. 4, 62. PRAB. 3, 10. DHŪRTAS. 68, 3. अन्धिप्रभेदपटीयसी Spr. 188. नागो मटपटुः so v. a. zur Brunst geneigt MBH. 12, 4299; vgl. चाटु. Die Lexicographen kennen noch folg. Bedeutungen: gesund AK. 3, 4, 3, 42. H. 474. H. an. MED. = स्फुट H. an. beredt UGÓVAL.; vgl. COLEBR. und LOIS. zu AK. 3, 1, 35. rauh, hart (निष्ठुर) ĠAṬĀDH. im ÇKDR. — 2) m. *Trichosanthes dioeca* Roxb. AK. 2, 4, 3, 20. H. an. MED.; vgl. पैटोल. — 3) m. *das Blatt der Trichosanthes dioeca* VIÇVA im ÇKDR. — 4) m. *Momordica Charantia* Lin. (काण्डीर und कार्वेल्ल, die hier als von einander verschiedene Pflanzen aufgeführt werden) RĀGĀN. im ÇKDR. — 5) m. *ein best. Parfum* (चौरक) RĀGĀN. — 6) *Pilz*, m. H. an. n. MED. — 7) n. *Salz* H. an. MED. pulverisiertes Salz (पोपुलवण) RATNAM. im ÇKDR. — 8) m. N. pr. eines Mannes: पटोष्कात्ताः P. 4, 2, 119. Sch. PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 58, 15 (पट die Hdschr.); vgl. पाटव. — 9) m. pl. N. pr. eines Volkes MĀRK. P. 37, 54.

पटुक m. = पटु = पैटोल *Trichosanthes dioeca* Roxb. ÇABDAR. im ÇKDR. पटुजातीय (पटु + जा) adj. ziemlich geschickt, recht gewandt u. s. w. P. 5, 3, 69, Sch. 6, 1, 217, Sch. DAÇAK. 182, 1 v. u.

पटुता s. वाक्पटुता.

पटुत्पाक (पटु + त्) n. *eine scharfschmeckende Grasart* (लवणात्पा) RĀGĀN. im ÇKDR.

पटुत्व (von पटु) n. *Schärfe* (des Gesichts): आन्ध्यमान्यपटुत्वेषु नेत्रधर्मेषु